

Het Radishchev Staats Kunst Museum in Saratov

Het Staats Radishchev Museum in Saratov

Het Radishchev Museum in Saratov werd op 29 juni 1885 voor publiek geopend. Het was het eerste grote openbare kunstmuseum van Rusland. Het werd opgericht door Alexey Bogolyubov en vernoemd naar zijn grootvader, de 18e-eeuwse revolutionaire schrijver Alexander Radishchev.

De naamgeving van het museum naar de "eerste Russische revolutionair", Alexander Radishchev, was voor de toenmalige Russische autoriteiten niet vanzelfsprekend: Bogolyubov moest een juridische strijd aangaan om toestemming te krijgen. Het was het eerste kunstmuseum in Rusland dat voor iedereen toegankelijk was. Het werd zeven jaar eerder voor het grote publiek geopend dan de Tretjakov galerij in Moskou en vijftien jaar eerder dan het Russisch Museum in Sint-Petersburg.

De collectie van het museum bestaat uit de afdelingen Russisch en buitenlands kunst, waarin een belangrijke plaats toebehoort aan de werken van de Nederlandse meesters van de 17^e -19^e eeuw. De basis van de collectie werd door Bogolyubov zelf verzameld. Later werden kunstwerken van de Hermitage, de Keizerlijke Academie van Beeldende Kunsten in St. Petersburg en giften van particulieren toegevoegd.

De collectie omvat ook werk van onder meer Abraham Willaerts, Caspar Pieter Verbruggen en Frans Francken II.

Het Radishchev Staats Kunst Museum in Saratov is één van de oudste musea in Rusland.

Saratov werd in 1590 door Ivan de Verschrikkelijke als tsarenvesting gesticht ter bescherming van de handelsroute over de Wolga. De naam van de stad is afgeleid van de Tataarse woorden 'Sari Tau', wat zoveel betekent als 'gele berg'.

Door de ligging aan de Wolga, zuidelijk van Samara en noordelijk van Wolgograd, werd Saratov in de 19e eeuw een belangrijke scheepshaven. Een industriële ontwikkeling maakte Saratov door nadat het in 1870 per spoorweg met Moskou was verbonden.

Sinds de 18e eeuw leefden er talrijke Rusland-Duitsers, die ook in de architectuur van de stad hun sporen hebben achtergelaten.

In de Sovjettijd was Saratov, vanwege de vestiging van een grote militaire vliegtuigfabriek, een gesloten stad, streng verboden voor buitenlanders. In 1992 werd de stad voor iedereen toegankelijk. De eerste ruimtevaarder, Joeri Gagarin, studeerde aan het polytechnische instituut in Saratov en landde na zijn legendarische ruimtereis in de buurt van deze stad.

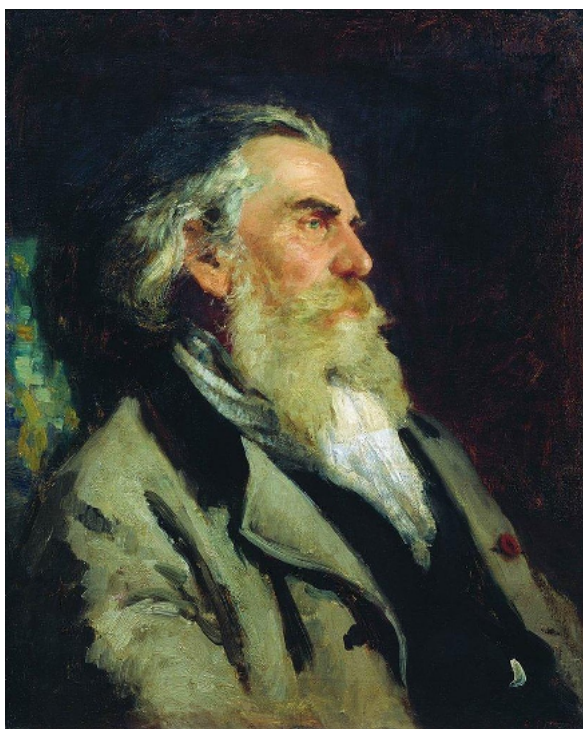
Langdurige Relaties

In 2008 organiseerde SCI een seminar voor 8 Russische musea over het digitaliseren en onderzoeken van hun collecties Nederlandse en Vlaamse kunst in Yasnaya Polyana, het landgoed van de schrijver Lev Tolstoj.

Conservator Tatyana Sawitzkaja was een van de deelnemers. In 2010 nam zij deel aan de CODART-conferentie in Rotterdam.

In 2012 bezochten Christiaan Vogelaar en Lia Gorter het Radishchev Museum ter voorbereiding van een tentoonstelling over Nederlandse kunst in Russische musea.

Tatyana Sawitzkaja is auteur van het artikel over Matthias Stom.

Portret van de schilder Alexey Petrovich Bogolyubov, 1882, Ilya Repin (1844-1930),
Olieverf op doek, 65 x 53 cm
Saratov, Radishchev Staats Kunst Museum

Schrijver en Filosoof

Alexander Nikolajevich Radishchev (1749-1802) werd geboren in een adellijke familie van grootgrondbezitters en studeerde aan de Universiteit van Moskou en later aan de Universiteit van Leipzig. Hij werd beïnvloed door de liberale ideeën van verlichte Franse filosofen als Jean-Jacques Rousseau en Claude Adrien Helvétius. In 1790 drukte hij op zijn eigen drukpers in St. Petersburg 650 exemplaren van zijn boek 'Reis van Petersburg naar Moskou'. Met als dekmantel een reis-beschrijving wordt in dit boek een somber beeld van het toenmalige Rusland geschetst. 'De Reis' kan worden beschouwd als de eerste poging om in Rusland een realistische roman te schrijven. Na publicatie werd Radishchev gearresteerd en veroordeeld tot de doodstraf. Bij wijze van gratie werd die omgezet naar tien jaar verbanning naar Siberië.

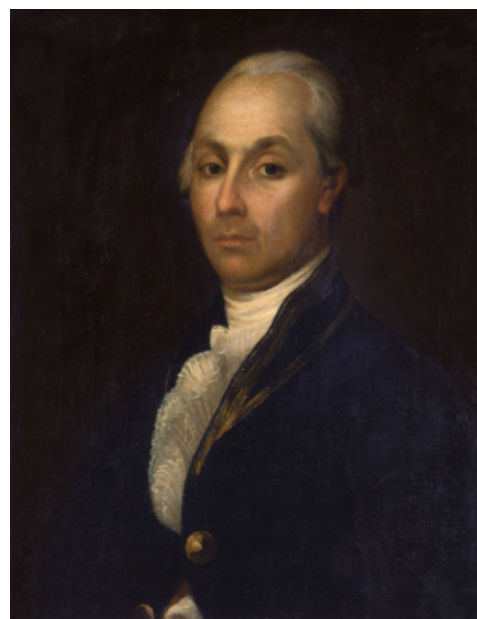
In 1802 pleegde hij zelfmoord door het drinken van vergif. Met Radishchev, zo wordt weleens gezegd, begon de lijdensweg van de Russische intelligentsia. "Ik keek om me heen, mijn ziel werd gewond door het lijden van de mensheid" – deze woorden uit Radishchev Reis zijn vele generaties lang het leidmotief geweest voor de Russische intelligentsia.

Schilder en kunstverzamelaar

Alexey Petrovich Bogolyubov (1824-1896) was een Russisch schilder van vooral landschappen en zeegezichten. Zijn werk wordt gerekend tot het realisme en de romantiek.

Bogolyubov was een kleinzoon van de bekende Russische filosoof en schrijver Alexander Radishchev. Hij kreeg een militaire opleiding en diende een tijd lang in de marine. In 1849 begon hij echter een studie aan de kunsthogeschool van Sint-Petersburg. Zeegezichten en marineschepen waren favoriete thema's in zijn schilderijen.

In 1854 reisde hij naar Europa, nam lessen bij Andreas Achenbach. In Parijs raakte hij onder de indruk van de School van Barbizon en werd bevriend met Camille Corot en Charles-François Daubigny. Zijn huis in Parijs, waar hij vaak verbleef, was een trefpunt voor kunstenaars en musici. De schilders Ilya Repin en Vasily Polenov bezochten deze avonden dikwijls tijdens hun studietijd in Parijs. In 1860 keerde Bogolyubov weer terug naar Rusland en bereisde de Wolga-regio. In 1870 sloot hij zich aan bij de kunstgroepering De Peredvizhniki. In 1871 werd hij leraar aan de Russische kunstacademie. In 1873 trok hij echter weer naar Parijs, waar hij in 1896 overleed.

Portret van Alexander Radishchev, ca. 1790
Anoniem, Olieverf op doek,
Saratov, Radishchev Staats Kunstmuseum